

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๓๐/๒๕๖๓

เรื่องพิจารณาที่ ๑๒/๒๕๖๓

วันที่ ๒ เดือน ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๖๓

ระหว่าง { ศาลแขวงดุสิต

ผู้ร้อง

ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๑ บททั่วไป ได้บัญญัติถึงหลักการทั่วไปในการรับรองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ และความเสมอภาคของบุคคล ย่อมได้รับความคุ้มครอง และปวงชนชาวไทยย่อมได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญเสมอกัน สำหรับมาตรา ๒๖ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม และมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง เป็นบทบัญญัติในหมวด ๓ สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย โดยมาตรา ๒๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การตรากฎหมายที่มีผลเป็นการจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลต้องเป็นไปตามเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ในกรณีที่รัฐธรรมนูญมิได้บัญญัติเงื่อนไขไว้ กฎหมายดังกล่าวต้องไม่ขัดต่อหลักนิติธรรม ไม่เพิ่มภาระหรือจำกัดสิทธิหรือเสรีภาพของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และจะกระทบต่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลมิได้ รวมทั้งต้องระบุเหตุผลความจำเป็นในการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย” และวรรคสอง บัญญัติว่า

“กฎหมายตามวรรคหนึ่ง ต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่ง หรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง” มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกัน ในกฎหมาย มีสิทธิและเสรีภาพและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” และวรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล ไม่ว่าด้วยเหตุความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ ความพิการ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจ หรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติ แห่งรัฐธรรมนูญ หรือเหตุอื่นใด จะกระทำมิได้” และมาตรา ๒๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลไม่ต้อง รับโทษอาญา เว้นแต่ได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำนั้นบัญญัติเป็นความผิดและ กำหนดโทษไว้ และโทษที่จะลงแก่บุคคลนั้นจะหนักกว่าโทษที่บัญญัติไว้ในกฎหมายที่ใช้อยู่ในเวลาที่กระทำ ความผิดมิได้”

สำหรับประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัว ตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ตามที่ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัว ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติม และแก้ไขวันเวลาและสถานที่รายงานตัว ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๓/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัว เพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๒ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ และ คำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๖/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗” และวรรคสอง บัญญัติว่า “หากบุคคลที่มีรายชื่อตามคำสั่ง ดังกล่าว ไม่มารายงานตัวภายในวันเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือ ปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลหรือนิติบุคคล เท่าที่จำเป็น แก่การรักษาความมั่นคงของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม” และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด วันที่ ๒๖ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ บัญญัติว่า “ตามที่ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ มีคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว ต่อคณะรักษา ความสงบแห่งชาติ ปรากฏว่ามีบุคคลบางราย ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ นั้น

เพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เกี่ยวกับการเรียกบุคคลให้มารายงานตัวต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เป็นไปอย่างเคร่งครัดและเด็ดขาด จึงออกประกาศดังนี้ ๑. บุคคลใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว ต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และถูกสั่งห้ามกระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงิน หรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินด้วย ทั้งนี้ เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ...”

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องเป็นกรณีที่ย้ายการศาลทหารกรุงเทพ กระทรวงกลาโหม เป็นโจทก์ ยื่นฟ้องนายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ เป็นจำเลย ต่อศาลทหารกรุงเทพ ในฐานะความผิดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว ตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๕/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ จำเลยเป็นผู้ถูกเรียกให้มารายงานตัวในลำดับที่ ๖ และตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๕๗/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวเพิ่มเติม ลงวันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ จำเลยเป็นผู้ถูกเรียกให้มารายงานตัวในลำดับที่ ๙ แต่จำเลยฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัวต่อคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติภายในวันเวลาที่กำหนด ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ตามประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ต่อมามีการโอนคดีจากศาลทหารกรุงเทพไปยังศาลแขวงดุสิตเป็นคดีอาญาหมายเลขดำที่ อ ๒๐๗๔/๒๕๖๒ ระหว่างพนักงานอัยการ สำนักงานอัยการพิเศษฝ่ายคดีศาลแขวง ๓ โจทก์ กับ นายวรเจตน์ ภาคีรัตน์ จำเลย ตามคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๙/๒๕๖๒ เรื่อง การยกเลิกประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ คำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ และคำสั่งหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ บางฉบับที่หมดความจำเป็น ลงวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ข้อ ๒ วรรคสอง ต่อมาจำเลยจึงได้ยื่นคำโต้แย้งขอให้ศาลแขวงดุสิตส่งคำโต้แย้งให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๒ ว่าประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

พิจารณาแล้วเห็นว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ใ้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เป็นการออกประกาศในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งมีเจตนารมณ์เพื่อยุติปัญหาความขัดแย้ง สร้างเสถียรภาพด้านการเมืองและความมั่นคง ได้รับความเชื่อมั่นจากทุกฝ่าย และสร้างจุดร่วมของผู้ที่มีความเห็นต่างเพื่อผลประโยชน์ของชาติ คณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในฐานะผู้ใช้อำนาจในการปกครองประเทศ อาจจำต้องอาศัยอำนาจดังกล่าวออกคำสั่งหรือประกาศเพื่อความจำเป็นในการรักษาความสงบเรียบร้อยและเพื่อให้สถานการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นกลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว และอาจต้องจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชนบางประการ โดยประกาศทั้งสองฉบับดังกล่าวได้บัญญัติบทกำหนดโทษแก่ผู้ที่ฝ่าฝืนไม่มารายงานตัวภายในวันเวลาที่กำหนดไว้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ กำหนดให้ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และกำหนดข้อห้ามมิให้กระทำการใด ๆ หรือสั่งให้กระทำการใด ๆ เกี่ยวกับการทำธุรกรรมทางการเงินหรือการดำเนินการเกี่ยวกับทรัพย์สินของบุคคลหรือนิติบุคคล เท่าที่จำเป็นแก่การรักษาความมั่นคงของชาติ และความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนโดยรวม กรณีที่จำเลยโต้แย้งว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ใ้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ขัดหรือแย้งต่อหลักความเสมอภาคและเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลนั้น เห็นว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับดังกล่าว มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดโทษแก่บุคคลที่ฝ่าฝืนไม่มารายงานตัวตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ และเพื่อให้การปฏิบัติตามคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติเกี่ยวกับการเรียกบุคคลให้มารายงานตัวต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นไปอย่างเคร่งครัดและเด็ดขาด ซึ่งผู้ที่ฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามคำสั่งให้มารายงานตัวของคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติย่อมได้รับโทษตามที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติกำหนดเป็นอย่างเดียวกัน กรณีจึงไม่ถึงว่าขัดต่อหลักความเสมอภาคของบุคคลและไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ วรรคหนึ่งและวรรคสาม สำหรับข้อโต้แย้งที่ว่า เหตุผลในการออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติเป็นไปเพื่อให้บุคคลมารายงานตัวต่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติ เมื่อคณะรักษาความสงบแห่งชาติสิ้นอำนาจไปแล้ว วัตถุประสงค์ของคำสั่งเรียกบุคคลมารายงานตัวจึงตกไปด้วย การดำรงอยู่ของประกาศคณะรักษาความสงบ

แห่งชาติทั้งสองฉบับจึงเป็นการดำรงอยู่โดยขัดต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๙ นั้น เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๗๙ ได้บัญญัติรับรองสถานะของประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ใช้บังคับอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญ ให้เป็นประกาศ คำสั่ง และการกระทำของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติหรือของหัวหน้าคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญและกฎหมาย และมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญนี้ต่อไป การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมประกาศหรือคำสั่งดังกล่าว ให้กระทำเป็นพระราชบัญญัติ เว้นแต่ประกาศหรือคำสั่ง ที่มีลักษณะเป็นการใช้อำนาจทางบริหาร การยกเลิกหรือแก้ไขเพิ่มเติมให้กระทำโดยคำสั่งนายกรัฐมนตรีหรือมติคณะรัฐมนตรี แล้วแต่กรณี ดังนั้น เมื่อยังมีได้มีการยกเลิกโดยใช้อำนาจทางนิติบัญญัติหรืออำนาจทางบริหาร ประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับจึงยังมีผลใช้บังคับต่อไป

สำหรับประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศการรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ ได้กำหนดให้การกระทำ กล่าวคือการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด และกำหนดโทษทางอาญาไว้ กล่าวคือ ให้ผู้ที่ฝ่าฝืนต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ มีวัตถุประสงค์หรือความจำเป็นให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติ เพื่อให้การรักษาความสงบและการแก้ไขปัญหาบ้านเมืองเป็นไปด้วยความสงบเรียบร้อย ดังนั้น จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อมาตรา ๒๙ วรรคหนึ่ง อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากการกำหนดโทษของประกาศคณะกรรมการรักษาความสงบแห่งชาติทั้งสองฉบับ จะเห็นว่ามีการกำหนดโทษทั้งโทษจำคุกไม่เกิน ๒ ปี และโทษปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท ถือเป็นโทษทางอาญาที่มุ่งจำกัดเสรีภาพในร่างกายและมุ่งบังคับเอากับทรัพย์สินของผู้กระทำความผิดที่รัฐใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุมพฤติกรรมของบุคคลเพื่อรักษาความสงบเรียบร้อยภายในสังคม หรือใช้ในกรณีที่ไม่สามารถใช้มาตรการอื่นใดเพื่อให้บรรลุผลได้ ซึ่งในการบัญญัติโทษทางอาญาขึ้นใช้บังคับกับความผิดใดนั้น ย่อมต้องคำนึงถึงสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ต้องสูญเสียไปด้วย หากพิจารณาจากมาตรการอื่นพบว่ายังคงมีบทบัญญัติที่เกี่ยวกับการฝ่าฝืนคำสั่งของเจ้าพนักงาน โดยมาตรา ๓๖๘ แห่งประมวลกฎหมายอาญา บัญญัติให้ผู้ที่ทราบคำสั่งของเจ้าพนักงานและไม่ปฏิบัติตามคำสั่งโดยไม่มีเหตุหรือข้อแก้ตัวอันสมควร ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบวัน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อันถือเป็นบทบัญญัติทั่วไปที่สามารถใช้บังคับแก่กรณีนี้ได้ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการลงโทษบุคคลที่ยังไม่ปรากฏพฤติการณ์กระทำความผิดอื่น เพียงแต่มีเหตุอันควรสงสัยว่าอาจก่อให้

เกิดภัยอันตรายหรือจะก่อให้เกิดความไม่สงบเรียบร้อยขึ้นเท่านั้น แต่กลับได้รับโทษทางอาญา ให้ต้องสูญเสีย สิทธิและเสรีภาพของบุคคลไป และเมื่อพิจารณาจากพฤติการณ์ของการกระทำความผิดที่มีความ คล้ายคลึงกันแต่กลับได้รับโทษที่สูงกว่ามากเกินสมควร เนื่องจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง เรียกบุคคลให้มารายงานตัวมิใช่เป็นการกระทำที่ผู้กระทำความผิดมีความชั่วหรือก่อให้เกิดภัยอันตรายร้ายแรง ถึงขนาดที่จะต้องถูกข่มขู่ให้เข็ดหลาบ ถูกตั้งข้อรังเกียจ หรือถูกตัดขาดจากสังคมโดยกำหนดโทษจำคุก อันมีระยะเวลาอันยาวที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดกลับตัวเป็นคนดี ประกอบกับเมื่อสถานการณ์ ความรุนแรงที่เกิดขึ้นอันเป็นเหตุให้ออกประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติดังกล่าวได้สิ้นสุดลง กรณีจึงถือได้ว่า บทกำหนดโทษทางอาญาดังกล่าว ไม่สอดคล้องกับหลักความได้สัดส่วนหรือพอสมควร แก่กรณี เป็นการเพิ่มภาระและจำกัดสิทธิและเสรีภาพในชีวิตและร่างกายของบุคคลเกินสมควรแก่เหตุ และไม่ได้สัดส่วนระหว่างประโยชน์สาธารณะหรือประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้รับกับสิทธิและเสรีภาพที่บุคคล จะต้องสูญเสียไป จึงขัดต่อหลักนิติธรรมตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒๖

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงเห็นว่า ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๙/๒๕๕๗ เรื่อง ให้บุคคลมารายงานตัวตามคำสั่งของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ลงวันที่ ๒๔ พฤษภาคม ๒๕๕๗ และประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๔๑/๒๕๕๗ เรื่อง กำหนดให้การฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเรียกบุคคลให้มารายงานตัว เป็นความผิด ลงวันที่ ๒๖ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เฉพาะส่วนที่กำหนดโทษทางอาญา ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ ประกอบมาตรา ๒๖

(นายนครินทร์ เมฆไตรรัตน์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ